

مشاوره حقوقی برای پزشکان و داروسازان

دکتر بهزاد نجفی

کارشناس امور دارویی

■ پیش‌گفتار

به امور پزشکی و دارویی را بشناسند و با آشنایی که به مسایل حقوقی دارند، آن‌ها را از این زاویه موشکافی کرده و راه حل ارائه دهند. به همین دلیل برای شروع سرفصلی تحت عنوان «مشاوره حقوقی» تعدادی سؤال و جواب مبتلا به داروسازان و پزشکان را برایمان ارسال کرده‌اند که همراه با مقدمه خود ایشان از این پس در رازی چاپ خواهیم کرد. از همکاران گرامی و مخاطبان محترم رازی انتظار

آقای دکتر بهزاد نجفی که تاکنون مطالب متنوع و متعددی را برای رازی ارسال کرده‌اند و در نشریه چاپ شده و در آینده نیز چاپ خواهد شد، علاوه بر این که داروسازی خوانده‌اند، حقوق نیز خوانده‌اند. ضمناً ایشان هم در مرکز بهداشت میانه مشغول به کار هستند و هم داروخانه دارند. تمامی این مسایل باعث شده که مشکلات پزشکان و داروسازان در رابطه با قوانین و مقررات مربوط

داریم که سئوالات خود را در این زمینه برایمان ارسال کنند تا با در میان گذاشتن سئوالات با آقای دکتر بهزاد نجفی، پاسخ ایشان را همراه با سؤال مربوطه در همین سرفصل منتشر نماییم. ضمن تشکر و قدردانی از لطف و محبت آقای دکتر بهزاد نجفی به همکاران خودشان و نشریه رازی با هم مطلب ایشان را مرور کرده و امیدواریم که راهگشا باشد.

«سردبیر»

■ مقدمه

با توجه به گستره حضور داروسازان و پزشکان در مراکز درمانی و بهداشتی و صنایع داروسازی و مراکز تحقیقاتی و دانشگاه‌های علوم پزشکی بیمارستان‌ها و غیره و نیاز به آگاهی‌های اولیه همکاران محترم از قوانین و مقررات مربوط به امور پزشکی و دارویی و غیره که احساس می‌شود، لذا بر آن شدیم مسایل و مشکلات شایع و مبتلا به این گونه موارد که از نظر قانونی و حقوقی حایز اهمیت بوده و درک و آگاهی از آن برای همکاران شاغل در این گونه مراکز مفید و لازم بوده و منجر به افزایش فهم و آگاهی از قوانین و مقررات حقوقی و قانونی و حقوق پزشکی خواهد شد، مطالبی را به صورت سریال و در صفحات جداگانه‌ای به عنوان مشاوره حقوقی درج کنیم و در اوایل سعی خواهد شد که مسایل و مشکلات شایع و عمومی به صورت سؤال و جواب درج گردد.

سؤال: منشور حقوق بیمار در داروخانه چیست و بیماری که به داروخانه مراجعه می‌کند دارای چه

حقوق است و چه نکاتی را باید بداند؟ البته حقوق بیمار در داروخانه با سایر حقوق بیمار در مراکز بهداشتی و درمانی با این که کمی شباهت دارد ولی در اصل فرق دارد. بیماری که برای تحویل دارو به داروخانه مراجعه می‌کند بایستی در حلقه اول مورد احترام و تکریم قرار گیرد. در این رابطه وزارت بهداشت منشور حقوق بیمار در داروخانه را در ۱۵ بند تدوین کرده و از سوی معاونت غذا و دارو جهت نصب در معرض دید مناسب به داروخانه‌ها ابلاغ کرده است که در پی می‌آید و تمامی همکاران محترم داروخانه ملزم به رعایت آن می‌باشند البته بایستی گفت که دکتر داروساز نیز دارای حقوقی است که رعایت آن هم از سوی بیمار نیز ضروری می‌باشد و هر چند این منشور نیز ناقص بوده و نیاز به تهیه و تدوین جامع حقوق بیمار و داروساز داروخانه احساس می‌شود.

■ منشور حقوق بیمار در داروخانه

در راستای تبیین حقوق بیمار در موسسات دارویی و ارتقا کیفیت خدمات دارویی و همچنین به منظور بهبود و ارتقا شاخص‌های سلامت جامعه و اجرای ماده ۱ قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و ماده ۲ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، داروی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه‌های مربوطه، بدین وسیله منشور حقوق بیمار در داروخانه به شرح زیر ابلاغ می‌گردد:

۱- بیمار حق دارد بعد از دریافت دارو از داروساز در داروخانه اطلاعات مورد نیاز درباره درمان دارویی اش (از جمله مقدار و نحوه صحیح مصرف

- دارو) را سؤال نماید و داروساز موظف است تا تفهیم کامل بیمار به تمامی سئوالات دارویی بیمار پاسخ گوید. اطلاعات داده شده باید بدون اصطلاحات تخصصی و کاملاً واضح باشد به طوری که بیمار قانع و به طور کامل توجیه شود. علاوه بر آن داروساز موظف است مقدار و نحوه مصرف دارو را مطابق دستورالعمل شماره ۷۳۹ / د مورخ ۵ اردیبهشت ۸۰ مکتوب نماید.
- ۲ - بیمار حق دارد که حرمت و شان او در داروخانه حفظ شده و به نیازهای دارویی او با رعایت ضوابط و به طور کامل توجه شود.
- ۳ - بیمار حق دارد در رابطه با حفظ اسرار بیماری و وضعیت سلامت خود به داروساز اعتماد کامل داشته باشد و داروساز می باید در روابط کاری خود چنین اطمینانی را برای بیماران فراهم نماید.
- ۴ - بیمار حق دارد در مورد داروهایی که پزشک برای او تجویز می کند از داروساز در داروخانه راهنمایی و مشاوره بخواهد.
- ۵ - بیمار حق دارد به پاسخهای داروساز در رفع نیازهای دارویی خود اطمینان کند و داروساز مسؤول گفته ها و توصیه های خود می باشد.
- ۶ - بیمار حق دارد از داروساز خود درباره منافع و مضرات و هزینه های دارویی اش اطلاعات بخواهد و داروساز باید بیمار را راهنمایی کند.
- ۷ - بیمار حق دارد که بداند در صورت فراموش کردن یک دوز دارو چه باید کرد.
- ۸ - بیمار حق دارد که بداند چطور متوجه شود داروهای مصرفی اش اثر کرده است و علامت پیشرفت درمان چیست.
- ۹ - داروساز می تواند با توجه به سطح آگاهی بیمار و در صورتی که از گروه پزشکی باشد اطلاعات اضافی ارایه نماید.
- ۱۰ - داروساز باید در مورد تداخل داروهای تجویز شده در نسخه با غذا، داروهای دیگر و پاسخهای آزمایشگاهی، بیمار را راهنمایی کند.
- ۱۱ - داروساز باید توصیه های مصرف دارو در حالت بارداری یا شیردهی را در صورت لزوم به بیمار اعلام نماید.
- ۱۲ - داروساز باید بیمار را در صورت مصرف داروی همزمان با سایر داروها (داروهای او. تی. سی، ضدبارداری خوراکی و غیره) در صورت لزوم راهنمایی کند.
- ۱۳ - داروساز باید در صورتی که بیمار دارای بیماری زمینه ای نیز هست، نحوه ی مصرف داروهای موجود در نسخه را به بیمار توصیه نماید.
- ۱۴ - داروساز باید صحت دوزاژ تجویزی را با توجه به شرایط بیمار (سن، وزن و غیره) بررسی و در صورت لزوم با پزشک معالج مشورت نماید.
- ۱۵ - داروساز باید عوارض جانبی دارو را با توجه به برگه راهنمای دارو (بروشور) با رعایت شرایط بیمار هشدار دهد.

